

"Kyntäös oma vakosi – auta itse itseäsi." Tätä iskulausetta käytti Maalaisliitto mainonnassaan eduskuntavaalien alla 1929. Tuloksena oli puolueen oma ennätys, peräti 60 paikkaa.

Kuten tuossa yllä myös aikoinaan julisteissa oli iskulauseen ympärillä lainausmerkit ilmentämässä sitä, että sanataide oli luotu muualla kuin puoluetöimistössä ja jo kauan ennen niitä vaaleja. Säepari oli nimittäin lainattu J.H.Erkon runosta Suomalainen huoneentaulu.

Murtosäe ja tasasäe, kalevalakieltä parhaimmillaan. Puolueen päättäjät ymmärsivät lopettaa sitaatin siihen – runossa on vielä satakunta säettä lisää.

Oliko kalevalakieltä jo aikaisemmin käytetty tarkoituksella vaikuttaa lukijan tai kuulijan mielipiteisiin, sitä en tiedä. Mutta sittemmin varmasti on.

Huvittelenkin huomaamalla kalevalakielisiä iskulauseita ja arvailemalla, onko ne todella tietoisesti muovattu niin. Vai onko kyseessä puhdas sattuma, vai ehkä välimuoto, tekijän vaistomainen viehtymys sellaisiin rytmeihin, jotka myös kalevalakielen sääntöjen mukaan ovat oikein?

Ajatellaanpa Spar-ketjun taannoista liikemerkkiä *Säästöä talouteenne*. Siinä on jotenkin vetävä rytmi verrattuna päinvastaiseen sanajärjestykseen "talouteenne säästöä". Niinhän Trokeemankelimmekin antaisi edellisestä OK-lausunnon ja jälkimmäisestä virheilmoituksen.

Sama vetävä rytmi on näissäkin merkeissä: *Lähellä läpi elämän* (LähiTapiola vakuutusyhtiö) ja *Atria takuumurea* (Atria Oyj).

Rytmiltään toisenlaisia, silti vetäviä murtosäkeitä ovat nämäkin: *Tee vaikuttava valinta* (Reilu kauppa ry) ja *Täytä lautanen hyvällä* (Sydänliitto).

Tasasäkeen malliset iskulauseet eivät ehkä herätä huomiota erityisesti kalevalakielisyydellään, voivat toki silti olla tehokkaita. Tässä joitakin, tuttuja kai:

Auto – Sillä kulkee kaikki. (Öljyalan keskusliitto)

Ei oo Lahden voittanutta. (Mallasjuoma)

Korkealle kansan kunto. (TUL)

Oululaista maistuvaista. (Karl Fazer)

Suomalainen voittaa aina. (Veikkaus)

Oltiinpa tarjoamassa aineellisempaa tai henkisempää tuotetta, leimallisesti kalevalaisen rytmin käyttö iskulauseessa ei ole mihinkään katoamassa. Hyvin uusi on esimerkiksi tämä, parisuhdetaitojen koulutusta myyvälle yhtiölle rekisteröity tavaramerkki: *Eriydy – älä eroa.*